

Saksframlegg

Arkivsak-dok. 26/7716-2
Saksbehandler Sarah Christina Evje Halleland

Utvalg	Møtedato
Helse- og omsorgsutvalget 2023 - 2027	01.09.2026
Formannskapet 2023 - 2027	03.09.2026
Kommunestyret 2023 - 2027	10.09.2026

Høringsinnspill til forslag om endringer i alkoholoven og alkoholforskriften - utvidet ordning for begrenset salg av alkoholholdig drikk direkte fra produsent

Kommunedirektørens forslag til vedtak

Grimstad kommune gir følgende høringsuttalelse til Helse- og omsorgsdepartementets forslag til endringer i alkoholoven og alkoholforskriften:

1. Grimstad kommune støtter formålet med forslaget om å legge til rette for økt verdiskaping, reiselivsutvikling og besøksbaserte opplevelser knyttet til lokal produksjon av alkoholholdig drikk.
2. Grimstad kommune støtter at salg skal være knyttet til produksjonsstedet og inngå som en del av et helhetlig besøks- og opplevelsestilbud.
3. Grimstad kommune mener imidlertid at de foreslåtte produksjonsgrensene for hvem som omfattes av ordningen er for lave, og vil ekskludere flere etablerte produsenter som har stor betydning for lokal næringsutvikling, reiseliv og sysselsetting.
4. Grimstad kommune anbefaler at ordningen åpnes for alle produsenter som oppfyller de øvrige kravene i regelverket, uavhengig av samlet produksjonsvolum, alternativt at produksjonsgrensene økes betydelig.
5. Ordningen bør utformes slik at den sikrer like konkurransevilkår for alle produsenter og legger til rette for videre utvikling av norske besøks- og opplevelsesnæringer uten at Vinmonopolets rolle utfordres.

Vedlegg

Høring - forslag om endringer i alkoholoven og alkoholforskriften - utvidet ordning for begrenset salg av alkoholholdig drikk direkte fra produsent

Høringsnotat

Høringsinnspill fra Grimstad kommune alkoholoven

NOTAT alkoholoven til høring

Sammendrag

Grimstad kommune viser til Helse- og omsorgsdepartementets høring om forslag til endringer i alkoholoven og alkoholforskriften som åpner for en begrenset ordning med salg av alkoholholdig

drikk gruppe 2 og 3 direkte fra produsent. Forslaget innebærer blant annet at ordningen begrenses til små produsenter, at salget skal være en del av stedets helhetlige tilbud, og at det innføres begrensninger på salgsvolum både per besøkende og per produsent.

Fakta

Grimstad kommune viser til Helse- og omsorgsdepartementets høring om forslag til endringer i alkoholoven og alkoholforskriften som åpner for en begrenset ordning med salg av alkoholholdig drikk gruppe 2 og 3 direkte fra produsent. Forslaget innebærer blant annet at ordningen begrenses til små produsenter, at salget skal være en del av stedets helhetlige tilbud, og at det innføres begrensninger på salgsvolum både per besøkende og per produsent.

Departementet foreslår følgende hovedvilkår:

- Ordningen skal gjelde alkoholholdig drikk i gruppe 2 og gruppe 3.
- Kun små produsenter skal omfattes av ordningen.
- Produksjonsgrensene foreslås satt til:
 - 200 000 liter per år for alkoholholdig drikk inntil 10 volumprosent,
 - 100 000 liter per år for alkoholholdig drikk mellom 10 og 22 volumprosent,
 - 50 000 liter per år for alkoholholdig drikk over 22 volumprosent.
- Produsenten må være økonomisk og juridisk uavhengig.
- Salget skal være en del av stedets helhetlige karakter og tilbud.
- Kjøp skal skje i forbindelse med et betalt besøksarrangement med kunnskapshevende innhold.
- Det kan selges maksimalt 1,5 liter gruppe 2 og 0,5 liter gruppe 3 til hver besøkende per besøk.
- Det kan selges maksimalt 15 000 liter gruppe 2 og 5 000 liter gruppe 3 per produsent per år.
- Kommunene skal være bevillings- og tilsynsmyndighet.
- Ordningen foreslås innført som en midlertidig ordning med varighet på seks år før evaluering.

Økonomiske og administrative konsekvenser

Økonomiske og administrative konsekvenser og beregninger skrives her

Vurderinger:

Grimstad kommune har flere virksomheter som er nasjonalt og internasjonalt anerkjente produsenter av alkoholholdige drikkevarer. Blant disse er Nøgne Ø, Homborsund Bryggeri og Det Norske Brenneri. Virksomhetene bidrar til arbeidsplasser, skatteinntekter, omdømmebygging og økt verdiskaping i kommunen. De utgjør viktige attraksjoner for besøkende og har betydelige ringvirkninger for reiseliv, overnatting, servering og øvrig opplevelsesnæring.

Kommunedirektøren støtter departementets mål om å koble lokal mat- og drikkeproduksjon tettere til reiselivet. Kravene om at salget skal være knyttet til besøksopplevelse, kunnskapsformidling og produksjonsstedet vurderes som gode virkemidler for å sikre at ordningen ikke utvikler seg til ordinær detaljhandel. Samtidig vurderes de foreslåtte produksjonsgrensene som problematiske. Flere av Grimstads viktigste produksjonsbedrifter vil falle utenfor ordningen fordi de overstiger grensene for det som defineres som små tilvirkere. Dermed vil virksomheter som allerede er etablert som besøksmål, ikke få anledning til å tilby begrenset salg til besøkende.

Kommunedirektøren mener dette gir utilsiktede konsekvenser. Formålet med besøkssalg er å styrke opplevelsen og gi den besøkende mulighet til å kjøpe med seg et produkt fra stedet som et minne fra besøket. Det er ikke grunn til å tro at slike virksomheter vil utgjøre konkurranse med Vinmonopolet innenfor de øvrige begrensningene som allerede er foreslått i regelverket. Kommunedirektøren mener derfor at ordningen bør omfatte alle produsenter som oppfyller kravene om helhetlig besøksopplevelse, salg fra produksjonssted, begrenset salgsvolum, kunnskapsformidling, kommunal kontroll og bevilling.

Alternativt bør produksjonsgrensene økes betydelig.

En slik løsning vil bidra til like konkurransevilkår, styrke besøksnæringen og sikre at også etablerte produsenter kan ta del i den verdiskapingen ordningen er ment å fremme.

Konklusjon

Kommunedirektøren er positiv til forslaget om utvidet gårdssalg og begrenset direktesalg fra produsent. Samtidig anbefales det at kommunen i sitt høringssvar peker på at produksjonsgrensene ekskluderer flere betydelige produsenter i Grimstad og at ordningen bør åpnes for alle produsenter som oppfyller de øvrige vilkårene i regelverket. Dette vil styrke næringsutviklingen lokalt, samtidig som de alkoholpolitiske hensynene ivaretas.